

ÉLELETÜNK

XL. évf. 2. szám (40. Jg. Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. február

AZ EMBERI CSALÁD: A BÉKE KÖZÖSSÉGE

XVI. Benedek pápa üzenete a Béke Világnapjára (1.)

Az új év kezdetén szeretném mindenki-
nek eljuttatni őszinte jókívánságomat,
üzenetemmel szeretnék békét és reményt
kívánni minden embernek az egész vilá-
gon. Közös elmélkedésünk témája, amit
üzenetem címűül választottam, és ami a
szívemhez különösen is közel áll: az em-
beri család: a béke közössége.

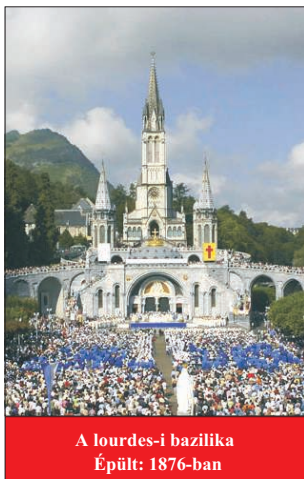
1. Az egyének közösségének első meg-
jelenési formája éppen az, ami egy férfi
és egy nő egymás iránti szeretetéből fakad,
akik úgy döntenek, hogy örökre
egyvé lesznek, hogy együtt új családot
alkossanak. Am a Föld népei is arra hi-
vatottak, hogy szolidáris és együttműkö-
dő kapcsolatokat létesítsenek egymás-
sal, minthogy az emberiség egyetlen csalá-
djának tagjai: „Az összes nemzet
ugyanis egy közösség, közös az eredetük,
hiszen Isten népesítette be az emberi
nemmel a föld színét (vö. ApCsel 17,26),
és ugyanaz a végső céljuk is: Isten.”

Család, társadalom és béke

2. A férfi és nő házasságán alapuló
természetes család mint az élet és a sze-
retet bensőséges közössége, „a személy
és a társadalom »humanizációjának el-
sődleges helye” , „az élet és a szeretet
bölcsoje” . Ezért joggal nevezzük a csalá-
dot az első természetes közösségnek,
„isteni intézménynek, mely valamennyi
társadalmi szerveződés prototípusa, a
személy életének alapját alkotja.”

3. Valóban, az egészséges családi élet-
ben megtapasztaljuk a béke néhány alap-
vető alkotóelemét: a testvérek közötti
igazságosságot és békét, a szülők által
megtestesített tekintély szerepét, a gyen-
gebb családtagok – kicsik vagy betegek
vagy idősök – szeretetteljes szolgálatát,
a kölcsönös segítségnyújtást az élet szük-
ségleteiben, a másik elfogadásának és –
ha arról van szó – a megbecsülésnek a
készségét. Ennél fogva a család az első és
pótolhatatlan nevelő a békére. Nem meg-
lehető tehát, hogy a családban elkövetett
erőszak különösen is elfogadhatatlan.
Amikor azt mondjuk, hogy a család „a
társadalom első és eleven sejtje”, akkor
lényeges dolgot állítunk. A család azért is
a társadalom alapja, mert lehetővé teszi,
hogy meghatározó tapasztalatokat sze-
rezzünk a békéről. Ebből következik, hogy
az emberi közösség nem mondhat le arról
a szolgálatról, amit a család végez és
nyújt. Hol érezhetem meg jobban a formá-
lódó ember a béke sajátos légkörét, mint
abban a „fészekben”, amit a természet
készít számára, ahonnan származik. A
család szókincse: a béke szókincse. Min-
dig ebből kell meríteniünk, hogy ne felejt-
sük el a béke szókincsét. A nyelvezet át-
alakulásával a társadalom nem veszítheti
el azt a „nyelvtant”, amelyet minden
gyermek elsajátít az édesanyja és az édes-
apa gesztusaiból és tekintetéből, még mi-
előtt megtanulná a szavaitól.

4. Mivel a család kötelessége, hogy
tagjait nevelje, sajátos jogokkal rendel-
kezik. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyi-
(Folytatás a 6. oldalon)

A lourdes-i bazilika
Épült: 1876-ban

A LOURDES-I EMLÉKÉV

Szeptélen fogantatás ünnepén, decem-
ber 8-án ünnepélyes szentmise keretében
megnyitották a világhírű francia kegyhely,
Lourdes fennállásának 150. évfordulóját
ünneplő emlékévet. A Szentatya, elfogad-
va számos főpásztor és világi hívő kérését,
különleges teljes búcsút engedélyezett a
150 éves jubileum alkalmából. Az emlékév
néhány kiemelkedő eseményére XVI. Be-
nedek pápát is várják.

Lourdes kezdettől fogva nemzetközi
zarándokhely volt – fogalmazott Jacques
Perrier, Tarbes és Lourdes püspöke a
Kathpress hírügynökségnek adott inter-
jújában. Időközben pedig Jeruzsálem és
Róma mellett a harmadik legfontosabb
zarándokhely lett a világon. Abban is kü-
lönbözik más zarándokhelyektől, hogy a
betegek itt különösen kivételes helyet
kapnak – mondta a püspök.

Az utóbbi 150 évben több mint 7000
gyógyulást regisztráltak az irodában, kö-
zülük azonban csak 67-et ismert el Egy-
házunk tudományosan nem magyarázhat-
ó gyógyulásnak. Az Egyház feltevélei e
tekintetben mindig is nagyon szigorúak
voltak: akkor ismeri el megmagyarázhat-
atlannak a gyógyulást, ha a betegség
gyógyíthatatlan; ha szervi eredetű vagy
baleset idézte elő, illetve ha a gyógyulás
spontán, tényleges és tartós.

Súlyos esetekben Theillier minden or-
vossal konzultál, aki jelen volt Lour-
desban az esetleges csodás gyógyulásnál.
Ezután a beteg, azaz a gyógyult dosszié-
ját bemutatják a lourdes-i „nemzetközi
orvosi bizottságnak”, amely minden
összel ülészik, és amely kétharmados
többséggel dönt az ügyekben. A szavazás
eredményét ezután közvetítik az illetékes
egyházi hatóságoknak. A folyamat 5-től
akár 15 évig is eltarthat.

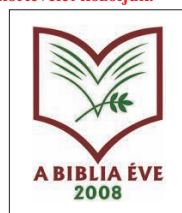
Lourdes napjaink egyik legjelentő-
sebb zarándokhelye. Minden évben több
millió zarándok érkezik a Pireneusokban
található 16 000 fős kisvárosba, köztük
több tízezer beteg és fogyatékos ember.
Franciaországban Párizs után Lourdes-
ban a legmagasabb a vendégéjszakák
száma: 2006-ban hatmillió volt, a szálló-
dék vendégéjszakák száma 32 000. A ju-
bileumi évben mintegy 8 millió zarándok-
tot várnak Lourdes-ba. □

2008: A BIBLIA ÉVE

Amint arról az anyaországi egyházi és világi média hírt adott: a katolikus, a református és az evangélikus Egyház a 2008. esztendő a Biblia évének nyilvánította. A közös kezdeményezés célkitűzése, hogy az Egyháztól elidegenedett és oly sokféle szempont által vezérelt közéletben közösen megszólaltassák a kereszténység alapüzenetét, ami azonos a Biblia üzenetével, az **Evangéliummal**. Erre batorít mindannyiunkat a Biblia évének mottója is: **„Boldog, aki olvas-sa...”** (Jelenések könyve 1,3) Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ezzel kapcsolatos körlevelét közöljük.

1. „Sokszor és sokféleké-
pen szól Isten az ósatyákhoz
a próféták által, most a végső
időkben pedig Fia által szól
hozzánk” (Zsid 1,1). Amint a
Betlehemben született gyer-
mekben Isten megtestesült
Fiát imádjuk, úgy a Szent-
írásban mi, keresztények Is-
ten Szavát, Isten Igéjét tisz-
teljük. Hisszük és valljuk,
hogy az ószövetségi jóvendölések Isten
ígéretei voltak, amelyek Jézus Krisztus-
ban teljesedtek be: Ő a Szentírás megérté-
sének a kulcsa. Az ember sok mindent
megtudhat a világról, fölismerheti még Is-
ten léte is, azonban Isten üdvözítő tervét
csak az Ő kinyilatkozató szavából ismer-
hetjük meg.

Hosszú évszázadokon keresztül ké-
szítette elő az ószövetségi kinyilatkozat-
tás az Üdvözítő útját, kirajzolódott a
Meváltó alakja, a Meváltóé, aki meg-
szabadítja népét, aki végül is az egész
emberiségnek békét és boldogságot szer-
ez: kiengesztelődést Istennel és kien-

gesztelődést egymással. En-
nek a Messiásnak az alakja
Izaiás prófétánál mint szen-
vedő szolgál jelenik meg,
amit később maga Jézus is
vállal. Jézus élete, csodái,
működése, majd megváltó
keresztáhalála és feltámadása
meggyőzték a tanítványokat
arról, hogy benne telje-
sedtek az ószövetségi ígére-
tek. A feltámadás után maga az Üdvözi-
tő világítja meg az emmauszi tanítvá-
nyoknak az Írások értelmét. Ők pedig
úgy emlékeztek erre vissza, hogy lán-
golt a szívük, amikor ezt hallották. Ilyen
öröm töltötte el az első keresztény kö-
zösséget, amikor a föltámadás fényében
megértették, hogy Isten ígéretei Jézus-
ban teljesedtek be. A keresztények azu-
tán Krisztus életét, tanítását, csodáit, ha-
lálát és feltámadását örömhírként adták
tovább. Hittek abban, hogy Jézus a Meg-
váltó és az Úr. Ezt az örömhírt pedig ha-
marosan írásban is feljegyezték. Az első
(Folytatás a 7. oldalon)

AZ ÉLELETÜNK ÉLETE

Írta: Borbándi Gyula

Lapunk elérkezett negyvenedik évé-
hez, és ez elegendő ok arra, hogy egy
pillanatra megálljunk és visszapiant-
sunk az elmúlt évtizedekre, amelyek
alatt immár nemcsak egy, de megköze-
lítően másfél emberöltő telt el, ha a Ma-
gyar Nyelv Értelmező Szótárát követve
azt véljük, hogy ez „annyi idő, amennyi
egy-egy emberi nemzedék felnövekedé-
séhez, kifejlődéséhez szükséges (25-35
év)”. Ez alatt a negyven év alatt nemcsak
az olvasók személyes életében, de nem-
zetünk életében is korszakos változások
következtek be, Hazánk immár több,
mint másfél évtized óta szabad és füg-
getlen ország, a magyar nép maga dönti
el, hogyan és milyen politikai feltételek,
életkörülmények között akar élni, és ha
ezek kedvezőtlenek, érte nem mások,
hanem maga felelős. Tőle függ, hogy ez
a felelősség hogyan jelentkezik, javára
vagy kárára. Ebbe mi, Nyugaton élő ma-
gyarok nem szólhatunk bele, noha ma-
gyarokként magunk is érdekeltek va-
gyunk abban, hogy hazánk hogyan él és
merre halad.

Az Életünk, mint a nyugat-európai
magyar katolikusok lapja csak azt kíván-
hatja, hogy a nemzet fejlődjék, polgári
biztonságban és szabadságban éljenek,
életviszonyaik javuljanak és az ország
életén olyanok álljanak, akik képesek a
nemzet hajóját kedvező irányba kormá-
nyozni. Érdekeltek abban, hogy az orszá-
got kik és merre vezeték, kellően biztosí-

tottak-e az állampolgári jogok, köztük a
vallásszabadság és benne a katolikus hit-
elveknek megfelelő élet lehetősége. A
katolikus sajtónak ebben is felelőssége
van és ebbéli felelősségéről nem feled-
kezhetik meg még akkor sem, ha az or-
szág határain kívül működik és elsőren-
dű feladata az idegenben élő katolikus
magyarok tájékoztatása, eligazítása, is-
mereteinek növelése. Az elmúlt évtize-
dek alatt tanúi lehettünk annak, hogy la-
puk e feladatát maradéktalanul teljesíti.
Teszti ezt azon elsőrendű felelősségén
kívül, amely a külföldi létből fakad és a
nyugat-európai magyar katolikusok hit-
életének nemcsak megtartását, de folya-
matos elmélyítését írja elő.

A negyvenedik évfordulón érdemes
elgondolkozni az elvégzett munkán és
elért eredményeken, vagy akár kudarcok-
kon. Az idősebbeknek azért, hogy fel-
idézhesék az eseményeket, a fiatalok-
nak azért, hogy megismerjék őket és lás-
sák, elődeik mit tettek.

A második világháború utáni éve-
ken, különösen az ötvenes magyar
forradalmat követő időkben mind erő-
sebbé vált a magyar katolikus sajtó
iránti igény. Újnak ez nem volt nevez-
hető, hiszen ha felidézük a háború utáni
németországi magyarok – akkor még
emigráció – életét, feltűnhet, mily erős
volt a vágy és törekvés a katolikus ma-
gyarok közötti irásbeli érintkezés, nép-
(Folytatás az 5. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A Biblia éve

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2008 január 1-jén körlevélben fordult a hívekhez, amelyben „protestáns testvéreinkkel együtt” meghirdette a Biblia évét. Szövege lapunk első oldalán olvasható.

A körlevél részletesen megindokolja a kezdeményezést, mindenekelőtt azzal, hogy a Szentírás a keresztények számára Isten szava, az Ő üzenete az emberiséghez. Ez vonatkozik az Ószövetségre építve, mint az Újszövetségre: „*a két szöveg egyetlen és szerves egységet alkot. Az Ószövetség az Újszövetségben bontakozik ki, az Újszövetség pedig benne rejlik az Ószövetségben... Összetartoznak, mint az ígéret és a beteljesedés.*”

Az Egyház hite szerint a Biblia a Szentlélek által sugalmazott szerzők írásait tartalmazza, őrzője és hiteles magyarázója az Egyház.

A továbbiakban a körlevél rámutat, hogy a Szentírás „keresztény életünk alapja”, de egyben az európai kultúra forrása és az emberiség közös értéke. Külön jelentősége mindenki számára, hogy „életformáló útmutatást ad” és ezzel választ azokra a kérdésekre, amelyek az embernek, a modern embernek is, a lelki éneknek. „Nélkülsé Jézus Krisztust nem ismerhetjük meg”, márpedig Ő a kereszténység alapja és központja.

Ez alkalommal nem olvasóink feltett kérdéseire foglalkoztatnak bennünket, hanem inkább olyanok, amelyek a Biblia kapcsán olvasóinkban felmerülhetnek és amelyeknek döntő szerepük lehet abban, hogy valaki hogyan áll a Szentírásához. Vitathatatlan tény ugyanis, hogy a katolikus híveknél a Szentírással való rendszeres foglalkozás széles körben csak az utóbbi évtizedekben kezdett terjedni. Így aztán nemcsak a „Jehova tanúi”, akik mint szekta a másik végletbe estek, hanem protestáns testvéreink is joggal vehették a szemükre, hogy Isten szavát nem ismerjük, legalábbis nem eléggé. E jelenség hátterében az áll, hogy a Biblia, mint a keleti kultúrkörben több ezer évvel ezelőtti keletkezett íráshagyomány, a szak tudással nem rendelkező olvasó számára könnyen félreérthető, de mindenestre nehezen érthető szövegeket tartalmaz. Tekintettel arra, hogy ilyen félreértések több esetben, főként az első keresztény századok folyamán, tévhitnekhoz vezettek, az Egyház – a nyomatás felfedezés előtt – előnyben részesítette a szóbeli magyarázatot, de még később is előírta a kommentárral, hivatalos magyarázattal ellátott Szentírás-kiadásokat. Míg protestáns testvéreink, Luther és Kálvin nyomán „felfedezték” a Bibliát, addig a katolikusoknál ez a klérusra, a szakemberekre maradt.

A Szentírás Isten szava?

Igen, ez ma is alapjában véve a kereszténység álláspontja. Ebből nagyon sokáig azt a következtetést vonták le, hogy ez a bibliai szöveg minden szavára vonatkozik: azt úgy kell elfogadni, ahogy ott áll. Ha valaki mást állít, hitehagyott, eretnek és az életével játszik – így volt a középkorban. Márpedig a természettudományos ismeretek fejlődése során felismerésekre tett szert az emberiség, amelyek a Biblia földközponitú világmérvénél nem voltak egykönnyen összeegyeztethetők. Ilyen volt például a Galilei-ügy: kinek volt igaz? Annak, aki azt állította, hogy a Föld kering a Nap körül, vagy annak, aki a Bibliára hivatkozva biztosra vette a Nap mozgását – napkeltétől napnyugtáig. Galilei életben maradt és végül is az ő álláspontja kerekedett felül, mert a pápa is melléte foglalt állást. De ilyen eseteknek kellett elő-

adódniuk, hogy az illetékesek belássák, a Biblia nem természettudományos értekezés, hanem vallásos igazságok közlése. Ugyanez vonatkozik a Szentírásban előforduló történeti adatokra, rendkívüli események leírása, számadatokra.

Sugalmazott-e a Szentírás?

Ez a kérdés csak részben különbözik attól, hogy Isten szava-e a Biblia. A módot érinti, ahogy Isten mondanivalóját közli az emberrel. A kereszténység vallja, hogy a Szentírás a Szentlélek sugalmazására íródott. Persze nem úgy, mint ha a Szentlélek diktálta volna a szövegeket az egyes bibliai írók szerzőinek (szószertint verbális sugalmazás), hanem – meghagyva az illetők szabadságát, egyéni stílusát, ismereteit, beállítottságát – sajátos módon bizonyos vallási igazságok közlésére, hangsúlyozására indította őket (tartalmi, reális sugalmazás).

Hogy melyek a sugalmazott iratok, az fokozatosan vált tudatossá az Egyházban. Ami az Ószövetséget illeti, a fiatal keresztény közösség gyakorlatilag a korabeli zsidóság által használt szent könyveket átvette. Az újszövetségi iratok esetében, amelyek az első század végére mind megíródtak, az Egyház már a 2. század elején rendelkezett egy listával, amely az elfogadott, (kánoni) újszövetségi iratokat tartalmazta (például Muratori töredék). Ezen a későbbiek során már alig történt változtatás. Ennélfogva már akkor világosan megkülönböztették ezeket a kereszténység általánosan elfogadott, „hivatalos” szövegeit a később nagy számban íródott úgynevezett apokrif („elrejtett”) irásoktól, amelyek tartalmuknál vagy koholt néven író szerzőjük-nél fogva nem tartoztak az Egyház által elismert szent könyvek közé.

A Biblia miért oly jelentős?

Ha arról értesülünk, hogy nincs az emberiségnek egyetlen könyve, amelyet annyi nyelvre fordítottak volna le, mint a Bibliát, és annyszor és akkora példányszámban jelentették volna meg, mint a „Könyvek könyvét”, ha számba vesszük, hogy mintegy 1500 Biblia-fordítás forog közközben, akkor jogos a kérdés: mi indokolja ezt a hallatlan népszerűséget?

Eltekintve attól, hogy a Biblia a vallástörténeti kutatás számára rendkívül gazdag anyagot szolgáltat – az Ószövetség könyvei a Krisztus előtti évezred különböző szakaszaiban keletkeztek, de az Újszövetség is két évezredes múltira tekint vissza – lényeges szempont, hogy ma az emberiség egyharmada a kereszténység valamilyen formájával, néha nagyon lazán, de összekötöttségben áll. Márpedig a kereszténység lényegét csak a Szentírából lehet megismerni, mégpedig azt, hogy Isten maga belépett az emberi történelembe Jézus Krisztus

P. Izmidy Antal magyar oratóriánus szerzetes január 6-án ünnepelte aranyisméjét Bresciában, a Padri della Pace közösségben. A jubiléus 51 évvel ezelőtt, 1956-ban került Bresciába, amikor egyéves tanulási lehetőséget kaptak fel neki. Az olasz nyelvű zentsimén az olaszországi magyar közösségek képviselői is részt vettek, Bolognából, Rómából, és Milánóból Németh László főlelkész vezetésével, aki a szentmise végén köszönte meg P. Antoniónak mindazt, amit az Olaszországban élő magyar hívek lelkipásztori szolgálatáért végzett 50 éves pályaműködése alatt.

révén, hogy az embernek megmutassa a boldogulása útját.

A Szentírából értesül az ember Istenhez fűződő kapcsolata történetéről, a tragikus történet, amely azt sokáig beárnyékolta és amelyet az emberré lett Isten közbelépése hozott rendbe. A Bibliából teszünk szert olyan ismeretanyagra Istenrel, az Ő lényegével, a világra és az emberre vonatkozó szándékával kapcsolatosan, amelynek ez az egyetlen forrása. Amit Isten az emberrel közölni akart, ezt nevezik „kinyilatkoztatás”-nak, a Bibliában található. A hívő keresztény számára ennél fogva a Szentírással való foglalkozás, az elmélyülés benne, nagy segítség a személyes viszony kialakításában, az Istenre irányuló élet, a Hozzá való közeledés megvalósításában. A Szentírást olvasva egy olyan Rend tárul az ember szemé elé, amely átfogja az egész kozmoszt: a „makrokozmoszt”, tehát a világmindenséget és a „mikrokozmoszt”, az ember világát, amelyben a társadalmi, szociális, embertársi vonatkozások éppúgy szerepelnek, mint az egyéni problémák és azok megoldása. Az a csodálatos ebben a Rendben, hogy végül minden összefügg és Isten szeretetébe torkollik. A Biblia nem bölcse mondasok gyűjteménye – ilyeneket is talál az ember benne jócskán – , hanem egy organikus, Isten alkotta világ és élet egyítése.

Hogyan olvassuk a Szentírást?

Ha egyszer ráébredünk, hogy az életünkben valami nagyon fontos hiányzik, ha a Bibliánál nincs benne helye, akkor az első dolgunk nyilvánvalóan az lesz, hogy beszerzünk legalább egy Újszövetséget, lehetőleg kis formátumban, hogy zsebre is lehessen tenni. Vonaton, villamoson, orvosi váróban lehet nemcsak képsalagot nézni, hanem a Szentírást is lapozgatni. Ez ember sok érdekes apróságot fedez fel benne.

A Biblia nem detektívregény, amit az első betűnél kezd az ember és addig olvas, mígnem ott áll a szó: Vége. Természetesen jó, ha az ember idővel az egészet át tudja tanulmányozni. De nem az a lényeg, hogy az ember egyszerre sokat olvasson, hanem, hogy amit olvasott, azon elgondolkozzék. Szabad improvizálni is: ha Isten szól hozzám, nem árt, ha válaszolok is.

Az Egyház mindenesetre nemcsak ajánlja a Szentírással való foglalkozást, hanem jó példával jár elől: a napi szentmiseben valamilyen részletet felolvas. Ezek az Adoremus füzetekben, amelyek havonta közlik a mise-szövegeket, megtalálhatók és még magyarázattal is szolgálhatnak. Előfizethetők az Új Emberről.

Végül még két megjegyzés:
1. Ha valamilyen szöveget nem érttem, ne hagyjam annyiban, hanem érdeklődjem valakinél, aki ért hozzá, például egy papnál.
2. Ha kezdetben nem fülk a fogam a Szentírás-olvasáshoz, ne hagyjam abba: előbb vagy utóbb rá fogok jönni az izére és akkor a legkedvesebb olvasmányom lesz. Ezt kívánom szívből minden kedves olvasónknak.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Februárra

I.

Általános szándék: Hogy a pszichikailag hátrányos helyzetűeket ne sorsítsuk az élet peremére, hanem tartjuk tisztelőben, és szeretettel segítségük abba, hogy méltó módon éljék fizikai és társadalmi állapotukat.

Februárra esik a betegek világnapja; ezért a betegségnek egy-egy arcúata, a betegeknek valamelyik csoportja kerül imádságos elmélyülésünk középpontjába.

Megdöbbenő adat, szinte hihetetlen: az értelmi fogyatékosok valamilyen fokban az emberek egyötödét sújtja (persze jóval többet a fejlődésben elmaradott országokban). Krisztus hívei és a hívek közösségei februárban egyikeznek megélni szolidaritásukat ezzel az egy és egyenegyed milliárd emberrel.

Számos országban még nem létezik idevonatkozó törvényhozás vagy jól kiépített lélekegészségi program. Ugyanakkor véget nem érő fegyveres összecsapások dúlnak, természeti katasztrófák pusztítanak, terrorizmus szedi az áldozatait, és mindez tartós lelki megrázkódtatásokat okoz.

Fejletti országokban felismerjük, hogy az erkölcsi értékek válsága súlyosan érinti sok ember lelki egészségét (növeli a magányosságérzést, alázza a társadalmi összetartozást, kezdve a családdal, az élet peremére sorsítja a mindenféle betegségben szenvedőket).

Szerencsére nem hiányzik a tisztas emberségtől és az Evangéliumtól ihletet erőfeszítés arra, hogy hátrányos helyzetű testvéreinket felkaroljuk. Ez igazában nem képes egyetemesen és hatékonyan ellensúlyozni az önzésből vagy megvetésből, nemtörődomségből eredő elutasításukat. Mégis arra ösztönöz, hogy tegyünk valami nagyot (vagy szerényet). Alapvető dolog, hogy magukat a szenvedőket segítségük tartására, Isten és Krisztus iránti bizalomra. Ha intézményekben vagy otthonokban élnek, látogassuk és szeressük őket.

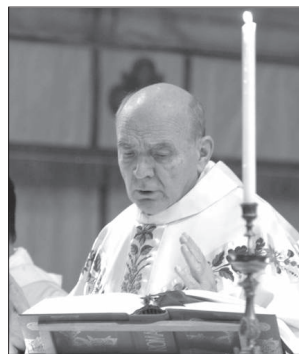
A betegek világnapja a szenvedőkkel köendő szolidaritás kegyelmét kínálja nekünk. Ez az év egyben Szent Mária lourdes-i megjelenésének 150. évfordulója is; a betegek gyógyítóival, a szomorúak vigasztalóival, a szeretetre méltó anyával való bensőségek találkozásunk elmélyülésének áldott időszaka lehet. Jézus, a kereszténység és föld közé emelve, mindenkit magához vonz (Jn 12,32) a kölcsönös szeretet szenvedélyes vágyával; átszűrni oldalából vér és víz folyik (Jn 19,34), a keresztiség és az Eucharisztia kegyelme; szeretetben fog össze mindnyájunkat; a lelki égiszégükben meggyengültek, a gondviselőiket, az értük imádkozó valamennyiünket.

II.

Missziós szándék: Hogy az Istennek szentelt élet intézményei, melyek a missziós országokban oly szépen virágoznak, újra felfedezzék missziós dimenziójukat, és (hűen az evangéliumi tanácsok gyökeres választásához) nagylelkűen tanúsítsák és hirdessék Krisztust a világ végső határáig.

Napjainkban sok olyan új jelenséggel szembesülünk, amelyek egyfelől a teljesebb élet reményét, másfelől a szenvedést, sőt a halál félelmét kelтик bennünk; haladás és szabadság – új rab-szolgai alvételtségek és keserves összecsapások (személyek, nemzetek, népek között). Ebben a „világfaluiban” egy megszentelt élet intézménye tagjának lenni feszültséggel jár a vagyott és keresett emelkedéssel meg a megélt el-lentétek és kegyetlen küzdelem között; keserves és üres horizontális kisért.

Az Istennek szentelt személyek a remény és a végső beteljesedés szellemében
(Folytatás a 4. oldalon)

ELMENT A PÁPAI CSILLAGÁSZ

† P. Terescsényi Ágoston SJ
(P. Gustav Teres SJ) 1931–2007

Terescsényi Ágoston 1931. január 25-én született Kecskeméten. (Nevét külföldön rövidítette le Teresre). Középszkolai tanulmányait a kecskeméti piaristáknál és a pápai bencéseknel végezte. 1949 őszén felvételt nyert a jezuita rendbe Budapesten, majd a jezsuitarendek felosztása után 1950-ben a Hittudományi Akadémián filozófát és teológiát tanult. 1956-ban elhagyta Magyarországot, 1957–60-ig előbb Burgosban (Spanyolország) tanult, majd Frankfurtban a St. Georgen Főiskolán licenciatust szerzett teológiából és Szentírásból. 1959. július 31-én szentelte őt páppá Joseph Reuss, mainzi segédpüspök Frankfurt am Mainban, a Szent Bertalan-székesegyházban. Szentelése után 1960. októberig a frankfurti magyar lelkesítésen, utána pedig Münsterben (Westfália) volt kíséret-káplán, ahonnan rendszeresen látogatta a Hollandiában élő magyar híveket.

1961-ben előjárói Oslóba küldték a Norvégiában, Svédországban és Dániában élő szórvány magyarok lelki gondozására. 1961–71 között többször is meglátogatta őket. Huszonnégy skandinávi városban misézett, gyónatott, lelki gyakorlatokat vezetett, temetett és keresztelt. 1967-ben norvég állampolgárságot kapott és Róma kinevezte őt skandináv missziós lelkesítőnek. E munka mellett 1971–81 között az oslói egyetem természetudományi karán tanult és 1981-ben tanári oklevelet szerzett matematikából és fizikából. Fő kutatási területe a napfizika, a kozmikus geofizika és kozmológia. 1984-ben, oslói szolgálata megtartása mellett megbízatást kapott Castel Gandolfóban, a Vatikáni Csillagvizsgálóban, ahol 1995-ig minden évben 8–9 hónapot dolgozott asztronómusként. 1995-ben a skandináv püspökök kérésére és a paphiány miatt rendi előjárói Norvégiába rendelték és az oslói plébánián lett püspöki káplán. Az országban ő volt az egyetlen római katolikus pap, aki norvég tanári oklevéllel rendelkezett. Közben több városban magyaroknak is tartott szentmisét, és továbbra is a Vatikáni Observatórium társaszonómusa maradt: írásaival, cikkeivel, előadásaival részt vett az asztronómusok munkájában. 1998. január 1-től Gerhard Schwenzer oslói püspök hivatalosan kinevezte a norvégiai magyarok lelkesítőjévé, mivel a magyar katolikusok száma az elmúlt két évtizedben, főleg az Erdélyből érkező vendégmunkásokkal jelentősen emelkedett. Kinevezését a hívek kérték, mivel mintegy 560 római katolikus magyar tartanak számon az oslói és környéki plébániákon. Norvégiai melléklet elnevezésű körlevelével havonta értesíti a lap 75 előfizetőjét a magyar egyházi élet eseményeiről. Több előadást tartott Magyarországon. Fő műve: The Bible and Astronomy, magyarul: Biblia és

(Folytatás az 5. oldalon)

Találkozás a Szentatyaival

A MÁTYÁS-TEMPLOM MÚLTJA ÉS JÖVŐJE

A jelek szerint csúszik a Mátyás-templom felújítása, és az eredeti, 2010-es dátum helyett várhatóan 2012-ben fejeződnék be a munkálatok. A tulajdonosi jogokat gyakorló plébánia szerint az eredeti, 2010-es befejezési dátum részben finanszírozási, részben technikai okok miatt vált tarthatatlanná. Az biztos, hogy 2008-ban folytatják a külső munkálatokat, a tető rekonstrukcióját pedig befejezik. A Zsolnay-gyárban készült 150 ezer új, mázas cseréppel cserélik le a régieket, amelyek amúgy szintén a pécsi gyárban készültek.

Februárban döntenek arról, hogy a szinte már veszélyessé vált templomtorny megerősítését milyen technológiával végezzék. A kövek különleges vegyszeres megerősítését már kipróbálták, a laboreredményeket analizálták, de a beruházó és kivitelező még nem döntötte el, hogy a köcsere helyett ezt a megoldást választja-e. A torony statikai állapota miatt a külső burkolóköveket önállóan álló állványzatról restaurálják, a torony stabilizálását azonban belülről végzik. A templom belsejében végezendő munkák a tervek szerint a legkorábban csak 2008 utolsó hónapjaiban kezdődhetnek el. A rekonstrukció költsége 6,4 milliárd forintot tesz ki, amelyet az állam fedez. A plébánia az állami finanszírozásból kimaradt munkák elvégzésével járul hozzá a felújításhoz: ilyen a harangrekonstrukció, a múzeumi berendezések, és a turisztikai fejlesztések. Ezek költsége várhatóan eléri a 200 millió forintot, így megvalósulásuk pályázati segítség nélkül elképzelhetetlen.

Rá is fér mindez az ősi templomra, amelynek az alapítása a múlt ködébe vész. Amikor Budáról 1686-ban elmenekültek a törökök, Esterházy Pál nádor új főoltárt emeltetett, az erre vezettet felirat szerint a templomot Szent István király alapította 1015-ben. Noha eddig még nem került elő olyan oklevél, amely ezt alá tudná támasztani, több tudósunk meggyőződése, hogy már jóval a tatárjárás előtt állt itt egy Mária-templom. Mindezt a Gellért-legendá is alátámasztja, amely szerint a szent püspököt 1046-ban ebben a Mária-templomban ravatalozták fel, majd ideiglenesen itt temették el. Egy másik középkori forrás szerint ennek az első templomnak az átalakításában vett részt Villard de Honnecourt, az 1235–55 között Magyarországon élt francia építész. Mindenesetre tény, hogy egy 1247. évi oklevél a veszmérei püspök joghatóságát állapította meg az első Mária-templommal kapcsolatban. IV. Ince pápa pedig 1248-ban a székesfehérvári prépost és káptalan, valamint az esztergomi és a budafelhévi keresztetek ellen vizsgálót rendelt el, mivel a Mária-templom jövedelmeivel jótalanságokat követtek el. Az is bizonyos, hogy a jelenlegi, Mátyás-templomként is emlegetett Nagybaldogasszony-főtemplom épületét IV. Béla király építtette 1255–69 között, mégpedig két ütemben. Az is tény, hogy Budapest legrégebbi szobrai ekkor készítették. A Béla-torony aljában ma is láthatók ezek az oszlopok. Az egymással összefont nyakú sárkánnyal viaskodó átalakokat, a nyitott könyvet tartó csuklyás, meg szakállas szerzetes alakját bárki megnézheti. A templom kegyuraságát IV. Béla leányára, Árpádházi Szent Margitira tekintettel, a domonkos apácák margitszigeti kolostorának adományozta.

Hazánk történetének számos, fontos pillanata zajlott e falak között: itt tartotta 1279-ben a Kun László király megintése végett összehívott budai zsinatot Fermo Fülöp pápai legátus és Lodomer esztergomi érsek, 1301-ben III. Endre halála után ide vonult be Vencel cseh király, és fiát, a tizenhárom éves ifjú Vencelt ebben a templomban jelölték magyar királlyá. 1309-ben e falak között koronázta magyar királlyá Károly Róbertet Gentilis de Monteflorum bíboros, pápai legátus és Tamás esztergomi érsek. A Velenec elleni győztes hadjárat után 1412-ben

itt függesztették ki az ellenségtől zsákmányolt hadi lobogókat, megválasztása után 1438-ban Albert királyt, 1440-ben pedig I. Ulászló királyt mutatták be itt a nemzetnek. A diadalmas téli hadjárat után 1444-ben I. Ulászló király és Hunyadi János itt tartotta az ünnepélyes hálaadást, hogy aztán néhány évvel később, 1455-ben, már a haza védelme érdekében Kapisztrán Szent János mondjon ugyanitt toborzó szónoklatot.

Várhatóan 2012-ben fejeződik be a Mátyás-templom felújítása

A IV. Béla által emelt templomot tovább szépitette Nagy Lajos és Mátyás király. Érdekességként meg kell említeni, hogy a déli harangtorony 1461–1470 közötti építését irányító Kassai István mester a délkeleti pilléreköteg földszintjén Hunyadi János, Mátyás és László arcképeit is elhelyezte. Mátyás király 1461-ben Podjebrád Katalinnal, majd 1476-ban Aragóniai Beatrixszal tartotta ebben a templomban az esküvőjét, ahol

1490-ben, II. Ulászló király koronázása előtt a Szent Koronát is őrizték.

A templom első ábrázolása 1493-ból maradt fenn. Azonban a fametszet alapján szolgáló ezüstcseruza-rajz minden bizonnyal 1470 előtt készült, ezen ugyanis még nem látható az a déli harangtorony, amelynek az építését ebben az esztendőben fejezték be.

Nagyjából eddig tartott a templom, és népként életének fényes korszaka is, amelyet hosszú, ötöt esztendő követek. Mohács és a török ugyan nem foglalta el Budát, de felgyújtotta a várost, amely során a templom tetőszerkezete és berendezésének nagy része elpusztult. Aztán dzsámi lett belőle, lévén hogy a török 1541-ben – amikor véglegesen birtokba vette Budát – saját képre alakította. Szentélyében mirhab-fülkét építettek. Az 1686-os visszavételhez fűződő legenda szerint az ostrom során a löporony felrobbanása miatt megrepedt a fala, és előkerült az a Mária-szobor, amelyet II. Ulászló király 1515-ben készíttetett. A törökök természetesen ezt rossz előjelnek tartották, és ebben nem is csatlakoztak, lévén hogy a várat nem sokkal később véglegesen elvesztették. A következő koronázás 1867. június 8-án történt, itt koronázta meg I. Ferenc József királyt és feleségét, Erzsébetet, Símor János bíboros-hercegprímás. Az ünnepségek a budai királyi palota tróntermében kezdődtek, ahol a nemzet nevében megjelenő képviselők először felkérték Ferenc Józsefet, majd Erzsébetet, hogy engedjék magukat megkoronázni. Az utókor által Szisziként is emlegetett, és hazánkban még mindig népszerű Erzsébet erre a kérésre magyarul így válaszolt: „Örömmel teljesítem a nemzetnek önök által nyilvánított kívánságát, s áldom az isteni gondviselést, hogy e magasztos percel megélnem engedje”. És még egy adalék, amelyet nem szabad kihagyni, ha a Mátyás-templomról beszélünk: a főszentély alatt található III. Béla királyunknak és első feleségének, Antiochiai Annának a sírja.

Jezsó Ákos

MÁLTAI REGIONÁLIS KONFERENCIA

Az Ausztriai Máltai Lovagrend szervezésében 2007. november 30. és december 2. között került sor a Szuverén Máltai Lovagrend első kelet-közép-európai regionális konferenciájára. Ezekben az országokban, szám szerint tizennyolcban a Rend kreatív és egyéb segítséget nyújt a rászorulóknak, (például M. M. Sz.).

Az összejövetel legfontosabb témái voltak: a régiók egymás közötti kommunikációjának serkentése, közös tervek kivitelezése, nyílt vitákban megvitatni a civil társadalom, az egészségügyi és szociális szisztémák buktatóit, az Egyház kapcsolata az ortodoxiával, különös tekintettel a Rend karitatív működésével kapcsolatban (Délvidéken).

A konferencián mintegy 180-an vettek részt, kimagasló érdeklődést nyilvánítt az Egyház, számos érsek, kardinális és nuncius jelenlétével, továbbá az érintett országok Ausztriában akkreditált nagykövetei, az Egyesült Nemzetek, illetve az EU-Kommisszió küldöttei, az Ausztriai Karitás Elnöke, valamint a Rend Nagymagiszteriumának teljes vezérkara, élén Jean Pierre Mazery kancellárral.

A megnyitó szentmisét Msgr. Angelo Acerbi érsek, a Rend püspöke, illetve a konferencia hivatalos angol nyelvű megnyitóját követően a Rend főispátlyosa, von Boeselager adott részletes tájékoztatást az elvégzett munkákról. Az érintett országok szövője, Ugron Imre magyarországi ispotályos aratta a legnagyobb si-

kert, aki remek előadásban vázolta a múltat, a jelenlegi akut gondokat, és szözl az elkövetkező tervek közös megoldásairól.

Nagy érdeklődés kísérte Erdő Péter kardinális beszédét, aki vázolta a kommunista diktatúrában elszenvedett egyházi veszteségeket. A mai napig is fennálló óriási nehézségek ellenére, mégis sikerült tizenhét év alatt több mint száz egyházi intézményt újra megnyitni (iskolák, öregotthonok, új templomok is épültek).

A bíboros vázolta a Magyar Katolikus Egyház és az ortodoxia közötti viszonyt.

A Magyar Máltai Lovagrend Szövetségét Kállay Ulub Tamás alelnök és a két ispotályos képviselte, a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot pedig a nemzetközi hírnévnek örvendő pápai prelátus, Kozma Imre elnök, illetve Vecsei Miklós alelnök.

A térség „zázslóshajója” a magyar, tekintettel arra, hogy a logisztika terén kimagasló teljesítményt nyújt. A szolgáltatások sokrétűsége is jellemző, például a fedél nélküliek, ingenykonhára szoruló, kisebbségben élők, mentális higiéniára szorulókat támogatása mellett TBC-szűrőkészítéssel üzemeltetnek, gyógyászati segédeszközöket szolgáltatnak (ágyak) és javítanak.

Ezeket a feladatokat közel tizenkét-ezer önkéntes látja el, nem egészen kétfélszáz alkalmazottal mellett.

Baitrok László

Gyermekeknek

KARÁCSONY TANÍTÁSA EGÉSZ ÉVBEN
VELÜNK VAN

A karácsonyfá már nem áll a nappaliban, de kint még mindig a tél és a hó uralkodik. Ha kitekintünk az ablakon, pont rálatunk a befagyott tóra. „Milyen jó, gondoljuk, hogy a kis Jézus meghozta karácsonyra a rég kívánt és kívánt új korcsolyát.”

Gyönyörűen süt a nap a jégre. A barátainkkal együtt korizunk, nevetgélünk, feledve az iskolai nehézségeket, amikor egyszerre csak zsuppsz, Pisti elesik. A vállára, a jobbra, (pedig Pisti jobb kezese!). Kati apukája bevissza a kórházba, ahol sínbe teszik a karját. Aztán telefonál a kis sebesült szüleinek, akik már jönnek is fiukért. Nagy szerencséje volt a fiúnak, mert nem kellett megműteni.

De legnagyobb szerencséje Pistinek a jóbarátai voltak! Nem éreztették vele egy percig sem, hogy ő most kevésbé jó

játszó társ, mint eddig. Ahol csak tudtak, segítettek neki. Már iskolakezdés előtt találkoztak és naponta felváltva más-más gyerek vitte az iskolatászkáját, segítette le róla a kabátot, írta meg vele együtt a házi feladatot.

Gyorsan eltelt a három hét, mire megszabadult a kötésétől. A baleset ellenére boldog volt. Boldog, mert tudta, hogy nagyon szeretik őt barátai, és szívesen vállalnak érte feladatot, akár kényelmetlenséget is. Ezen a télen megtanulta Pisti, hogy a karácsony tanítása nem csak ajándékokból és finom vacsorából áll, hanem maradandó érték, mely egész évben az emberek lelkében lehet. A leghatalmasabb ajándék a Szeretet, az egymás iránt tanúsított segítség...

Sok szeretettel: Ági

Fiataloknak

KÍSÉRTÉSSEN

Jézus a pusztában 40 napi böjtölés után megéhezik. Ekkor lép hozzá a kísértő. Képzeli el, hogy éjszaka van. Csak forgolódnak ágyunkban, szemünk nem jön álom. Számolgatjuk a percek-órákat, minden csendes, mindenki alszik, csak mi vagyunk ébren. A sötétség, a magányosság szinte már elviselhetetlen... Menekülni, szabadulni akarunk ebből a kellemetlen helyzetből. Meggyújtjuk a villanyt, bekapcsoljuk a rádiót, körülnézünk a konyhában, alátót keressünk.

A hétköznapok sivár pusztájában vagyunk. Ekkor lép mellénk is a kísértő. Megváltoztatni, átváltoztatni mindent, ami kellemetlen, ami nyomaszt, amiért aggódnak. De hogyan? Fájdalmainkat tablettákkal, szeretetétésünket nyugtatókkal, a nyomasztó csendet hangos zenével, elégedetlenségünket lázas bevásárlással...?

Jézus a pusztában... A történelem égvélő kötélpályáján egysúlyozó ember számára a legnagyobb veszély mindig a kísértő marad. Amíg az első ember, Ádám, elbukik a szög és az engedetlenség csapdájában és milliókat ránt magával a mélybe, ugyanakkor a másodikkal, Jézus, könnyedén lépi át a gonosz lélek hármas büvkörét: a kenyérgond, a karrier és végül a birtoklási vágy nagy kísértéseit. Ha mellénk lép a kísértő, Jézus válasza legyen a mi válaszuk is: Nem csak kenyérről él az ember, hanem Isten Igéjéről is, és nem szabad kísérténünk Öt azzal, hogy az életet félvállról véve mindig és mindenáron csak azt keressük, ami kellemes, kényelmes és kifizető. Imádnunk és szolgálnunk kell Istent, mert csak így van értelme létünknek itt a földön és van örök üdvösségünk odaát, Nála, az örök életben. (Mt 4, 1-11 nyomán)

Pál atya

ÉLETMENTŐ KISPAP HALÁLA

A 29 éves kispap, Jeremy Gray az egyházközség újról tengerpartiri kirándulása közben a sekély vízben sétált egy hétéves gyermekkel, amikor zátonyüregbe zuhantak az új-kaledóniai Nouméa közelében.

Az üreget a korábbi áradások miatt ráakodott sártól nem vették észre. A kispap az örvénylő vízből a zátony szélére tuszkolta a fiút, de utána nem fogta meg a gyermek feléje nyújtott kezét. „Tudta, hogy ha belekapaszkodna, visszarantaná a gyereket a mélybe, és mindketten megfulladnának. Végtelenségig küzdött, hogy a partra lökje a fiút. Ő mentette meg az életét” – mondta az egyik szemtanú.

Mire a fiú édesapja beugrott a vízbe, hogy megmentsa az eszméletét veszett Grayt, már késő volt. Szemtanú szerint az örvényben kis híján az apa is megfulladt. A többiek végül kimentették a 27 éves apát, ám a kispap akkor már halott

volt. Az apát kórházba szállították, a fiú sokkos állapotba került, de már mindketten jobban vannak – adja hírül a The New Zealand Herald.

Gray 1999-ben az egyházmegyei szemináriumban kezdte, majd a marista szemináriumban folytatta tanulmányait. Papnövendékként így írt hivatásáról: „Lelkem mélyén hívást éreztem a papságra, és ez a hívás egészen egyértelműen Márián keresztül érintett meg. 2000 vége felé úgy éreztem, Isten egészen személyesen rám szabott evangéliumi életformára hív... Mária lelkületében, a róla elnevezett közösségben akartam élni, hogy arra törekssék, hogy az ő pünkösdi lelkületét jelenítse meg ma az Egyházban... Ma már világosan látom, mi a hivatásom. Hálás vagyok az Úrnak, hogy marista életre hívott, és boldog vagyok, hogy egyre inkább Őrá hagyatkozom.”

MK

HA NEHÉZ A VÁRAKOZÁS

Uram, néha már oly nehéz várni. Én is szeretném szívem vágyát követni, mint mások, és szeretni valakit, aki nekem tetszik. Segíts, Uram, hogy szívemet fegyelmezzem, és türelmesen várjak! Legyen nekem elég az a boldog tudat, hogy a szerelem tiszta forrásból ered, hisz Te vagy a szeretet!

De majd egy napon én is odaadhatom valakinek a szívemet, s vele a szerelemben egyesülve a család közösségében szolgálhatok neked. Add, hogy méltó legyek ahhoz az emberhez, akit majd választani fogok! Fegyelmezzet életet akarok élni, hogy megóvjam szívemet, s a szeretmet soha be ne mocskoljam!

Uram, ha nagyon nehezem esik a várakozás, kérlek, állj mellettem, segíts, hogy erős, türelmes és tiszta maradhassak!

(Beszélgetés a Mesterrel)

A TISZTA ÉLET SZÉPSÉGÉRŐL

Az Országos Lelkipásztori Intézet példa nélkül álló rendezvénynek adott otthont nemrégiben. Lelkiségi mozgalmak, közösségek, ifjúsági lelkipásztorok, missziós és iskolai modellek képviselői jöttek össze, hogy arról beszéljenek: milyen útjai vannak a fiatalok körében a tiszta életmód népszerűsítésének. Erről kérdezte a Magyar Kurír Roska Pétert, a kezdeményezés egyik elindítóját.

– Tisztaság, tisztának lenni: ez a mai világban, a mai fiatalok számára „ciki”. Hogyan lehet mégis vonzóvá tenni ezt az ideált?

– Az egyik út, amikor széles körben felnyitjuk a szemeket, hogy a tisztaság a normális, szép, értelmes életnek az útja. Az ember meggyőződhet, ha logikusan gondolkodik. Tomka Ferenc atya példái

se, amelyek közösségépítőek, tehát ahol nemcsak egy programot futtatnak le, vagy valakiket kiképeznek egy speciális szempontból, hanem közösséget igyekeznek létrehozni, megerősíteni.

– Ennek az ideálnak az átadásában nyilván kiemelt szerepe lehet azoknak a helyzeteknek, amikor kortárs fiatalok adják át a tapasztalataikat egymásnak.

– Valóban, és ezt itt is tapasztaltuk. A Filia Közösség tanúságátételt vagy a Regnum Christi „Tiszta divat” nevű kezdeményezését minden jelenlévő üdítőnek találta, főleg azért, mert ezekből látszott, hogy „nemcsak mi öregek beszélünk erkölcsekről”. Alapvető pedagógiai elv, hogy a fiataloknak kortársaik tudják jól közvetíteni az értékeket, de legalább ilyen fontos, hogy a fiatalok a nevelők, tanárok, papok személyében is támaszt találjanak. Többek között ezért fontos számunkra, hogy elsősorban a vezetőket fogjuk össze ebben az ügyben.

– Mi lesz a folytatás? Március végén imakonferenciával folytatódik az, ami most elkezdődött.

– Pontosan még magunk sem tudjuk, hogy kezdeményezésünk milyen irányba fog kiterjedni. Kaptunk egy jelet a Szentlélektől, hogy valamit tennünk kellene. Hogy azután kiben mit indít el az Úr, és ki a maga helyén, módján kit fog megszólítani, azt bizzuk Őrá! Nem mozgalmat akarunk alapítani, hanem engedni, hogy a Szentlélek mozgasson bennünket. Fontosnak érzem, hogy ne csak beszéljünk és konferenciákat tartunk. Itt nem egy preconcepcióról van szó, vagy arról, hogy mi „tudjuk a tutit” és elmondjuk a másoknak, hanem együtt is imádkozunk. Oda kell figyelniük arra, hogy Isten mit akar, hol mozgatja meg a vizet...

Horánszky Anna

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

élnék; konkrét mindennapos életük vizsont a szerzés és a habzsolás állandó kísértésével jár: egyre többet, egyre gyorsabban. Ha a kísértések fölébe tudnak emelkedni, akkor életük igazi misszió, sőt papi jellegű misszió. Azért imádkozunk ebben a hónapban, hogy az ilyen életérzésük minél gyakoribb és minél erősebb, vonzóbb, hatásosabb legyen. Hogy életüknek feltámadás íze legyen, és hogy a krisztusi élet bőségének (vö. Jn 10,10) közvetítői, csatornái legyenek.

Fiatal keresztény országokban gyakran frissebb, egészségesebb, hatékonyabb a megszentelt élet intézményeinek jelenléte, mint például nálunk is. Havi szándékunk éppen azt hangsúlyozza, hogy az ő missziós dinamizmusuk kibontakozását kérjük Urunktól: azt, hogy most ők vállalják fel a gazdag, túlcivilizált, előregedő országok misszionáriusát. Ez azt is jelenti, hogy vállalják velünk együtt civilizációs haldoklásunkat, nyissák meg nekünk is a halálán túli élet reményét, és ezzel földi életünk megújulását is. Legyenek a mi irtalmas számariánusaink, akik Krisztus erejével a gyógyulás, az új életre támadás „vendégfogadjába” vezessenek (felnyalbolva vigyelenek) minket.

Nagy Ferenc SJ

Floridai levél

SZIVACSBÚVÁROK

Életveszélyes, kemény munka felhozni a tengerből a különböző alakú, nagyságú szivacsokat. Első ránézésre növényeknek tűnnek, pedig egy nagyon primitív állattörzs tagjai. Eddig vagy ötezer félért ismerünk. A meleg tengereket kedvelik, a Földközi-tengertől a Mexikói-öböl. A minőségétől függően hasznosítják az ipartól, az építkezésektől a szépségápolásig. Az USA szivacsiparának és export-importjának központja Nyugat-Floridában, a Mexikói-öböl partján fekvő Tarpon Springs.

Tarpon Springs nem szükködök meglepetésekben. Az idén százéves floridai városa görög település, energikus svéd nő a polgármestere. Nevét nem a szivacsról, hanem a nagytestű tengeri ragadozó halról, a tarponról kapta.

Az 1900-as évek legelején egy New Yorkban élő görög szivacs-exportőr elkerült Floridának a szeminel indiánok által lakott, halban, szivacsban gazdag tengerpartjára. Mivel hazájában voltak a legjobb szivacsbúvárok, elhatározta, áthoz a Dodekaniszosz-szigetektől néhányat közülük. Merész vállalkozását egy philadelphiai bankár finanszírozta. (Ma is állnak az öböl partján az első búvárok kis földszintes házai: éttermek, ajándékboltok.) Ahogy nőtt a kis település, lett orvosuk, gyógyszeráruk, még újságjuk is.

A búvárkodás kemény mesterség. Régen hónapokig, ma „csak” hetekig vannak kint a nyílt tengeren, akár ötven mérföldre a parttól. A hajón élnek rendkívül primitív körülmények között és dolgoznak látástól vakulásig. A búvár 100 láb mélyre is lemegy. Nehéz búvárruhájára (174 font) még külön súlyokat tesznek és kötélt kapcsolja a hajóhoz, nehogy az erős áramlás elsodorja.

Sajnos a fizetés nincs arányban a nehézségekkel. Szortírozás után a felhozott anyag árverésre kerül. A hajók kapitányai szabják meg az árat, aztán megkezdődik a licitálás. Az eladott összegből levonják az összes költségeket és csak a maradékból részesednek a búvárok. Ha viharok, hurrikánok felkavarják a vizet, hónapokig eltarthat, mire megint dolgozhatnak. Addig pedig nincs kereset. Ma már kevesen vállalkoznak erre a kockázatos munkára. De azért továbbra is jönnek, úgy, mint régen, a Dodekaniszosz-szigetektől.

A görög telepek megépítették kis templomukat, melyet tüzek pusztítottak, majd leégett. 1935-ben elhatározták, és 8 év alatt közadományból megépítették a díszes Szent Miklós görög-ortodox katedrális. A vallásos nép nem csak kéri az Égiek segítségét, háliját is kimutatja.

A rengeteg fogadalmi ajándék egy kis magánkópnában kapott helyet. Ott, ahol régen jól kijöttek egymással a szeminel indiánok és a görög búvárok.

Az USA „szivacs-fővárosa” fénykora az 1980-as évek derekán volt, amikor is a Földközi-tenger szivacs-állománya majdnem kipusztult. Lehet, a csernobili atomkatasztrófa hatására, de kerülhettek a tengerbe kártékony anyagok, vagy más, természetes károkozók. Mára a valamikor évi 30 millió dolláros forgalom alaposan lecsökkent. Viszont egyre nagyobb tömegekben jönnek a turisták. Csodálják a búvárt, élvezik az izletes görög falatokat és békésen járják a karakterét megőrző kis település szűk utcáit.

Bitskey Ella, Sarasota

ROMÁNIAI MARTYROLOGIUM

Hosszabb időn át tartotta magát a tévhit, hogy Romániában az Ortodox Egyház megalkuvásból, közvetve együttműködött a kommunista hatalommal. A keresztény egyházak most közösen olyan dokumentum-kötetet jelentettek meg, amely 200 áldozat sorsának feltárásával bizonyítja, hogy ortodoxok, katolikusok és protestánsok azonos embertelen elbánásban részesültek a mindenütt jelenlévő titkosrendőrség, a hírhedt Securitate börtöneiben vagy kényszermunkatáborokban. A több nyelven, így magyarul is kiadott könyv tanúsága szerint a hitüket nyíltan vállaló keresztények gyorsan a Securitate érdeklődésének középpontjába kerültek. Az írói tevékenysége nyomán külföldön is jól ismert aradi születésű erdélyi szász lelkész, Eginald Schlattner önéletrajzi elemekből táplálkozó regénye is bizonyítja, előbb besúgónak próbálták beszervezni áldozataikat és ha

ellentálltak, a legkegyetlenebb büntetésre számíthatnak. A néhai diktátor, Ceausescu hatalmának fenntartásában kulcs szerepet játszó titkosrendőrség aktáinak hozzáférhetővé vált része és egyházi iratok alapján a dokumentum nyomon kíséri 200 püspök, pap, szerzetes és világi hívő mártírülmát. Egyesek közülük az állandó kínzásban vesztették életüket, másokat egyszerűen halálra éhezettek fogvatartók, míg sokan a bányákban és kényszermunkatáborokban végzett szünet nélküli robotlásba pusztultak bele. A könyv tanúsága szerint a Duna-delta vidéki táborokra egyértelműen ráillik a haláltábor elnevezés, mert onnan a „szocialista fejlődés elenségeinek” bélyegzett hívők csak megzsebelve kerültek ki élve. Megdöbbentő az elnyomó rendszer eszközeinek sokrétűsége, amelyet ördögi módon vetettek be a politikai foglyok ellen. Az olvasó borzadva szerez tudomást

a bebörtönzött papokkal és teológusokkal szemben kéjjel alkalmazott szentséggyalázást célzó utasításokról, amelyek végrehajtásában a foglárók különös örömeiket lelték. Pitești börtönét a túlélők pokolként emlegetik, mert az ott elkövetett lelki és testi kínok hatására a foglyok szinte önkívületben még egymásra is rátámadtak celláikban. A terror 1989-ig, Ceausescu uralmának bukásáig a romániai lelki vezetők színe-java Márton Áron erdélyi püspöktől Luliu Hossu görög-katolikus bíborosig és a filozófiai munkái révén Nyugaton is ismertté vált Dumitru Staniloae ortodox hittudósig, megjárta a kommunista rendszer börtöneit. A könyv szomorú bizonyíték arra, hogy a XX. század második felének egész Közép- és Kelet-Európára ránehezülő embertelen rendszerben az áldozatok terén már megvalósult az ökümenia...

Vincze András

ELMENT A PÁPAI...

(Folytatás a 3. oldalról)

Asztronómia (3. kiadás, Bp, Springer, 1999). Tanulmányait német, angol és norvég szaklapok közölték: *Stimmen der Zeit*, *Journal for the History of Astronomy*, *Astronomisk Tidskrift* és *Matematisk Tidskrift*. Magyar szentmisét tartott Oslóban, Drammenben és Nordstrandon.

2007 októberében súlyos betegen kórházba került, ahol agykéregsvadást állapítottak meg, amit nem lehetett kezelni. Hosszas szenvedés után 2007. november 21-én halt meg Oslóban.

Miklósházy Attila ny. püspök

NAGYBŐJTÍ IMÁDSÁG

Urunk, Jézus Krisztus, föltámadásod ünnepeid a nagybőjtői időszakban élünk. Arra szólít minket ez az idő, hogy megtérjünk és megújuljunk keresztény életünkben, hogy többet imádkozzunk, és odaadóbban gyakoroljuk a testvéri szeretet egyszerű tetteit. Ezért kérünk téged: Segíts minket, hogy minden, amit teszünk, veled kezdődjék el, és veled végződjék. Erősíts minket jó szándékunkban, hogy a nagybőjtői gyakorlatok által mindennap egyre jobbak legyünk. Amen.

Theodor Burzer nyomán

AZ ÉLETÜNK ÉLETE

(Folytatás az 1. oldalról)

szerű nevén a kölcsönös kommunikáció megteremtésére. Az első, olykor eléggé kezdetleges, gyakran sokszorosított lapok megjelenítése már a menekülttáborokban kezdődött és az ötvenes években nyomtatásban folytatódott. A hatvanas évek végén már szerte Európában olvashatók voltak magyar nyelvű katolikus lapok, mindenütt, ahol nagyobb számban éltek magyarok. Ausztriában a bécsi *Az Út* és a linzi *Hímök*, a svájci Luzernben a *Hiszek*, Brüsszelben a *Magyar Ház*, Hollandiában a *Kereszt Népe*, Németországban a *Pannonia Sacra*, Párizsban a *Sorsunk* és Skandináviában az *Új Értésítő*.

Mind erősebb lett az igény, hogy a kis helyi katolikus értesítők egyesüljenek és hozzanak létre egy közös európai újságot. Ebből a szándékból született meg müncheni megjelenési hellyel az *Életünk*. Ennek már az említetteknél jóval nagyobb volt a terjedelme, nyolc lapon havonta jelent meg, állandóan növekvő példányszámban, amely hamarosan elérte a tizenhatezret. Persze nem tudott elenni minden helyi szükségnek, éppen ezért sokhelyütt továbbra is megjelentek időszakonként kisebb egyházközségi lapok. Például a müncheni, a mindenkori plébános által szerkesztett, negyedévenként több mint haterz példányban kinyomtatott kis alakú, színes képekkel ellátott és bő tájékoztatóval rendelkező *Értésítő*, amely immár 25. évfolyamánál tart. Jelenleg Merka János plébános szerkeszti.

Az *Életünk* első száma 1969. január 1-jén jelent meg, mint „Az európai magyar katolikusok lapja”, azóta is ez az alcíme. Terjedelme változatlanul nagyalakú lap, amelyeken elvi és hitéleti kérdéseken kívül katolikus magyarokat érdekelhetők minden fontos újról, eseményről említés történik. Miután feltételezhető, hogy ez a lap nemcsak európai, hanem másutt élő katolikusok és nem katolikusok kezébe is kerül, talán nem felesleges rendszeres tartalmát röviden megemlíteni. Az első lapon fontos egyházi évfordulók méltatásai, pápai megnyilatkozások és vezércikkek olvashatók, ame-

lyek szerzői között említsük meg Ternyák Csaba érsek, Cserháti Ferenc püspök, Ádám György, hosszú ideig európai főlelkész, a piarista Jelenits István, a bencés Somorjai Ádám, a Rómában élő Németh László, a königsteini Tempfli Imre nevét. A 2. lapon a müncheni Frank Miklós pápai prelátus, a Nemzetközi Caritas volt főmunkatársa és a Magyar Caritas újjászervezője immár hosszú évek óta írt *„Leme egy kérdésem”* című cikksorozatát olvasható, amelyben a katolikus gondolkodás és hitélet szinte naponként felvetődő kérdéseire és problémáira ad válaszokat. E sorozat megérett arra, hogy fontosságánál fogva könyv alakban is megjelenjen. Ugyanezen a lapon olvashatók a jezsuita Nagy Ferenc és Bartók Tibor Imaszándékok című elmélkedései. A 3. lapon jelennek meg a Cserháti Ferenc által írt *„Ismérjük meg papjainkat”* című sorozat, amely a nyugati magyar katolikus papok rövid életrajzait tartalmazza, továbbá publicisztikai írások Botos Katalintól és tudósítások Vincze Andrástól. Egy következő lapon gyerekeknek és a fiataloknak szóló hitbésztő apró írások olvashatók. Azután egy ideig Rónai Zoltán által írt *„Madridi levél”*, majd halála után, 2006 nyaratól az amerikai Bitskey Ella floridai levele, valamint kezdetől fogva Sárközi Mátyás londoni levele olvasható. E levelek mind rövidek, pontosan egy hasábosak. Jelentős helyet foglalnak el a Magyar Püspöki Kar Sajtóirodája által kiadott közérdekű közlemények, azután a világegyház hírei és Molnár Ottó párizsi plébános tudósításai. Fontosak és értékesek Szamosi József irodalmi közleményei, tanulmányai, amelyekben a magyar irodalom jelesebb alakjait és műveit ismerteti meg az olvasókkal. Rendszeresen közöl apró humoros történeteket, magyar anekdotákat a müncheni Ramsay Gyózó, valamint nekrológokat jelentős nyugati magyar papokról a Kanadában élő Milósházy Attila, a külföldi magyarok püspöke, aki a minőségében nemrég volt nyugalomba. Fontos tudnivalók olvashatók az utolsó lapon is, mindenképp magyar miszhallgatási lehetőségekről a nyugat-európai országokban. Felmérhetően az *Életünk* jelentősége, különösen az a, hogy az elmúlt két évtizedben nagy

számban szüntek meg nyugati magyar sajtótermékek és lapunkon kívül csak az osztály fővárosban megjelenő *Bécsi Napló* nyújt alaposabb és szélesebb körű tájékoztatást a külföldi magyar olvasóknak.

Talán érdemes megemlíteni, hogy kik irányították a lap tájékoztató tevékenységét és már eddig is hosszúnak tekinthető életét. Főszerkesztője jó ideig a szaléziánus Szoke János volt, aki egybéként az Ostprierherliche nevű német katolikus segélyszervezet vezetőjeként szerzett nevet és elismerést. Felelős szerkesztőként 1968-tól 1977-ig, Vecsey József működött, aki annak haláláig a Nyugatra távozott Mindszenty bíboros közvetlen munkatársa, majd a primás hagyatékának gondozója volt. 1977 májusában halt meg St. Gallenben. Az *Életünk* élén Harangozó Ferenc, a Burg Kastl-i magyar gimnázium volt igazgatója követte és 1986-ig volt a lap szerkesztője. Ő pápai prelátusként 1991. december végén halt meg Szombathelyen. Utóaként Fejős Ottó 1986 és 2001 között állt a lap élén, majd attól kezdve Cserháti Ferenc, aki püspöki kinevezése után mint főszerkesztő irányítja a lapot, és felelős szerkesztőként a budapesti Czoborczy Bence – aki egyben a Keresztény Élet című hetilap főszerkesztője – működik. Felelős kiadó a Magyar Katolikus Delegatúra. A lapunknak hosszú ideig Szamosi József író volt az olvasó- és törledő szerkesztője. Nagyrészt néki tulajdonítható, hogy a lap cikkei hibátlan magyar szöveggel jelentek meg. Szerkesztőbizottsági tagokként működtek András Mária, Bogay Tamás, Boór János, Kovács K. Zoltán, ma a szerkesztőbizottság tagjai: Frank Miklós, Ramsay Gyózó, Szamosi József és Vincze András.

Gyakori munkatársait lehetetlen e viszonylag rövid ismertetésben mind felsorolni, de annyi megállapítható, hogy a nyugat-európai magyar szemlélet élet majd minden jeles katolikus tagja szívesen közölt az *Életünkben*, és miután ez a helyzet minden valószínűség szerint a jövőben is fennáll, bizton remélhető, hogy e fontos és nélkülözhetetlen lap negyvenedikét és azt követő éveiben is színvonalas szerzői gárdával végzi vállalt feladatát, a katolikus hitet és a magyarságot szolgáló, ebben fáradszónak munkáját. □

KETTŐS JUBILEUM HAGENBEN

A 25 éves Vadróza néptáncsoport tagjai

Két jubileumot is ünnepel a hageni és környékbeli magyarság. Ötven éve annak, hogy Hagenben Bányász Károly, az akkori műnsteri lelképásztor és az altenhageni, német plébánia segítségével kialakulni kezdett egy kis magyar közösség. Az évek során egyre több vajdasági, erdélyi, szlovákiai és anyaországi magyar kapcsolódott be a gyarapodó közösség életébe. A cél azóta is egymás megsegítése és a magyar hagyományok, kultúra ápolása, továbbadása.

Így alakult meg 25 évvel ezelőtt a *Vadróza* néptáncsoport, amely azóta Németországon kívül is sok szép fellépésre tekinthet vissza. Műsorukban nagy sikerrel mutatják be, megfelelő népviseletekben különböző magyarok tájait táncát. Hivatalos német ünnepeken is fellépnek a magyar folklór méltó képviselőjeként.

A kettős jubileummal kapcsolatos eseménysorozatból álljon itt néhány példa: ünnepélyes, zenés megnyitó szentmise; közösségi ünnep; jubileumi nyomatvány. Ez utóbbiban bemutatásra kerül – történelmi visszapiantások mellett – a hageni közösség és a *Vadróza* táncsoport kialakulása, kulturális, szociális tevékenysége, élmények, fellépések, de a környékbeli (Bochum, Dortmund, Menden, Hachen) magyar közösségek élete, munkássága is.

Az ősszel megrendezett nagyszabású bála Európa különböző országaiból érkeztek a jubilánssokkal együtt ünneplni vágyó vendégek. A nagysikerű műsor után jutalmat kaptak az alapító tagok közül még ma is aktív táncosok: Berta Norbert és Sándor, Münnich Iris-Kati és Róbert-Imre, valamint Zsadányi Attila. Ezután a csoport megköszönte – a hageni közösség nevében is – Münnichné Áktonz Ildikónak évtizedes, fáradhatatlan munkáját.

ÜNNEPI MISE A MARGITSZIGETEN

Ünnepi szentmisével emlékeztek Árpád-házi Szent Margit január 13-án a Margitszigeten. A szentmisét Erdő Péter bíboros mutatta be az egykori domonkos kolostor romjainál, aki szentbeszédében a nap kettős ünnepéről beszélt: Krisztus Jordánban való megkeresztelkedéséről és Árpád-házi Szent Margit ünnepéről.

„Keresztelő János azért hirdeti a bűnbánat híreit a pusztában, és azért vállalja a nehéz és aszketikus életkörülményeket, hogy hiteles lehessen.” A bőjt János korában és környezetében a bűnbánat cselekedetének számított, a gyász és az emlékezés jele volt – mondta a bíboros. Szent Margit szintén a bőjt és a vezeklés szentje volt – állította párhuzamba a két szentet Erdő Péter. „Az ő bőjtjében is fontos szerepe volt az engesztelésnek,

A jubileumi év méltó zárásául és csúcspontjaként Magyar Kulturális Hét rendezésére vállalkoztak, amelyet március 1–8. között tartanak a hageni *Hasper Hammer* Kulturzentrumban. Az alábbiakban közöljük a változatos műsort:

Március 1-jén, szombaton 20 órákor vidám megnyitót: *Jaj, bitte sehr, kein Paprika!* – Kiss Kriszti (Dortmund) színvélőző előadásában; közreműködik a *Vadróza* néptáncsoport (Hagen) Belépődíj: 13 EUR / 10 EUR (már 4 fős csoport esetén is).

Március 2-án, vasárnap 12 órákor képzőművészeti-megnyitót: itt Simon András (Budapest) megragadó grafikai és Hajzer József (Hagen) nagyfelületű festményei láthatók; közreműködik Riebau Melinda csellóművésznő (a belépés díjtalan).

Március 3-án, hétfőn 20 órákor Simon András olvas fel *Életem* üzenet c. lélekhez szóló, híres könyvéből magyarul – párhuzamosan német nyelvű kivetítés – utána lehetőség nyílik a művészrel való beszélgetésre, tárlatnézésre. Belépődíj: 5 EUR (esetleg csoportos kedvezmény).

Március 8-án, szombaton 20 órákor az *Art's Harmony Ensemble* (Budapest) és a magyar argentin-tangó világbanok táncpár multimédiás háttérű műsora zárja le az ünnepségsorozatot. Belépődíj: 15 EUR / 12 EUR (már 4 fős csoport esetén is).

Szeretettel ajánljuk minden honfitárs és német hozzátartozóik, barátaiq figyelmébe ezt a magyar kulturális izlett, melynek némelyik rendezvénye Németországban másutt nem is látható.

A belépőjegyek (bérletek) ajándéknak is alkalmasak.

További információkért az alábbi müncheni címekhez fordulhatnak: Münnich T.: 02337/2119, Berta T.: 02331/307737, vagy e-mail: vadroza@web.de.

mégpedig a mi népünk bűneiért. Az ő vezeklése is emlékezés volt: emlékezés a megfeszített Krisztusra, az ő megváltó áldozatára, Isten és ember iránti mindent odaadó szeretetére.” Nekünk is követnünk kell Szent Margit példáját – buzdított a bíboros. Éber emlékezettel kell élnünk a hétköznapokban, nehogy megismétlődjene a múlt hibái. Fel kell figyelünk az olyan jelenségekre, mint a fiatalok és a gyerekek megmagyarázhatatlan erőszakos cselekedetei, melyek néha az emberölésig fajulnak.

A szentmise záróáldása előtt a bíboros örömet fejezte ki, hogy milyen sok gyermek járult szentáldozáshoz, s megköszönte a lelképásztorok munkáját, akik felkészítették őket tavalyi első szentáldozásukra.

MK

AZ EMBERI CSALÁD...

(Folytatás az 1. oldalról)

latkozata, amely egy valóban egyetemes értékű jogkultúra vívmánya, megerősíti, hogy „a család a társadalom természetes és alapvető sejtje, és joga van ahhoz, hogy a társadalom valamint az állam védelmezze őt”. A Szentszék maga is elismerte a család különleges jogi méltóságát azzal, hogy közzétette a Családjogi Chartát. Előszavában ez olvasható: „A személy jogai, jóllehet individuális jogokként vannak megfogalmazva, alapvetően mégis társadalmi jellegűek. Ez világosan és lényegre törően kifejezésre jut a családban.” A Chartában lefektetett jogok a természeti törvény kifejeződése és kifejtése, amely az ember szívébe van írva, és amelyet az értelem útján ismer fel. A család jogainak tagadása vagy korlátozása, elhomályosítása az emberre vonatkozó igazságot, a béke alapjait is veszélyezteti.

5. Ezért aki – még ha tudtán kívül is – támadja a család intézményét, törékennyé teszi a békét az egész nemzeti és nemzetközi közösségben, mert meggyengíti a béke legfőbb „ügyvénységét”. Ezen különösen érdemes elgondolkodni: mindaz, ami gyengíti a férfi és a nő házasságán alapuló családot, közvetve vagy közvetlenül gátolja azt a készséget is, hogy felelősséggel befogadjanak egy új életet, és elsőszámú felelősei legyen gyermekeik nevelésének, mindez objektív akadályt jelent a béke útján. A családnak otthonra, munkára van szüksége, a szülők otthon végzett tevékenységének megfelelő elismerésére, a gyerekeknek iskolára van szüksége, és mindenkinek egészségügyi alapellátásba kell részesülnie. Ha a társadalom és a politika nem kötelezi el magát, hogy segítse a családot ezeken a területeken, akkor megfosztja magát attól a lényeges erőforrástól, amely a békét szolgálja. Különösen az óriási nevelő erővel rendelkező tömegjátékokat és eszközöket, amelyek rendkívüli felelősségük abban, hogy elősegítsék a család tisztességét, hogy bemutassák annak reményeit és jogait, és előtérbe állítsák szépségét.

Az emberiség egy nagy család

6. Ahhoz, hogy a társadalmi közösség békében éljen, azokhoz az értékekhez kell igazodnia, amelyekre a családi közösség épül. Ervenyes ez a helyi és a nemzeti közösségekre, sőt a népek közösségére is, az emberiség családjára, amely a közös házban, azaz a Földön él. Ezzel kapcsolatban azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a család egy férfi és egy nő felelősségteljes és végleges „igenjéből” születik, és a gyermekek tudatos „igenjéből” él, akik egymás után érkezve a család új tagjai lesznek. A családlal közösség fejlődéséhez minden tag nagyfelkü egyetértése szükséges. Ennek a tudatosságnak azok közös meggyőződésévé is kell válnia, akik arra hivatottak, hogy a közös emberi családot alkossák. Az embernek tudnia kell kimondani a saját „igenjét” erre a hivatásra, amelyet Isten maga írt az emberi természetbe. Nem véletlenül élünk egymás mellett. Mivel emberként mindannyian ugyanazt az utat járjuk, testvérek is vagyunk. Ezért nagyon fontos, hogy mindenki elkötelezze magát az Isten előtti felelősség útján, elismerve önmaga a saját és a másik ember létének ősforrását. E legfőbb Elvez visszanyúlva lehet felfogni minden ember feltétel nélküli értékét, és így valósulhatnak meg az emberiség megbékélésének előfeltételei. E transzcendentális Alap nélkül a társadalom csak egymás mellett élők gyülekezete, nem olyan testvérek közössége, akik egy nagy család alkotására hivatottak.

Család, emberi közösség és környezet

7. A családnak otthonra van szüksége, nagyságának megfelelő környezetre, amely-

ben családi kapcsolatait megélheti. Az emberiség családjának otthona a Föld, a környezet, amelyet a teremtő Isten adott, hogy abban kreatívan és felelősséggel éljünk. Törődnünk kell környezetünkkel: az emberre van bízva, hogy felelősségteljes szabadsággal mindig a közjót szem előtt tartva őrizze és gondozza. Természetesen az ember mint érték elsőbbséget élvez az egész teremtett világhoz képest. A környezet tiszteltetésben tartása nem jelenti azt, hogy a természetet vagy az állatvilágot fontosabbnak tartjuk az embernél. Azt jelenti inkább, hogy az ember nem úgy kezeli a természetet, mint ami csak a saját érdekeit szolgálja, hiszen a jövő nemzedékeknek is joga, hogy a teremtett világ hasznukra legyen, és azal a felelős magatartással viszonyuljunk hozzá, amit most mi is magunkra vállalunk. A szégyeneket sem szabad elfelejtenünk, akik a teremtett világ javaiból sok esetben ki vannak zárva. Ma az emberiség a jövő ökológiai egyensúlyáért aggódik. Jó, ha az erre vonatkozó értékeléseket óvatosan, szakértőkkel és tudóssokkal folytatott párbeszédben fogalmazzuk meg anélkül, hogy ideológiákkal siettetve elhamarkodott következtetéseket vonnánk le. És mindenképp ezen értékeléseket összehangolva egyezünk meg egy olyan fenntartható fejlődési modellben, amely mindenki jólétét biztosítja az ökológiai egyensúly tiszteltetésben tartásával. A környezet megóvásával járó költségeket pedig igazságosan kell szétosztanunk, szem előtt tartva az egyes országok fejlettségbeli különbségét, és azt, hogy szolidaritás legyünk a jövő nemzedékekkel. Az óvatosság nem jelenti azt, hogy ne vállaljunk felelősséget, és hogy eloddzunk a döntéseket. Sokkal inkább azt jelenti, hogy miután felelősséggel mérlegeltük az előtünk álló utat, vállaljuk a közös döntéshozatalt, hogy megerősítsük az ember és környezete közötti összhangot, amely Isten teremtő szereteténél tükrökell, hogy legyen: ebből a szeretetből származunk, és efelé tartunk.

8. Ezzel kapcsolatban alapvető, hogy a Földet „közös otthonunknak érezzük”, és ennek – mindenkit szolgáló – gondozásához az egyoldalú döntések helyett a párbeszéd útját válasszuk. Ha szükséges, létre lehet hozni több nemzetközi szintű intézményes fórumot, hogy együtt fogjunk hozzá „háznak” ügyeinek intézéséhez. A legfontosabb azonban, hogy megérjen az emberek tudatában a meggyőződés, hogy felelősségteljes együttműködésre van szükség. Az előttünk álló problémák összetettek, az idő pedig szorít. Ahhoz, hogy hatékonyan szembenézzünk a helyzettel, egyetértésben kell cselekednünk. Az egyik terület, amelyen különösen szükséges intenzívebb párbeszéd a nemzetek között, az Földünk energia-készleteinek kezelése. Ezzel kapcsolatban kettős feladat áll a technológiailag fejlett országok előtt: egyrészt meg kell vizsgálni a jelenlegi fejlődési modellből adódó megemelkedett fogyasztási mutatókat, másrészt gondoskodni kell megfelelő befektetésekről az energiaforrások differenciálása és javuló felhasználása érdekében. A gazdaságilag megerősödött országokat energiaéhség jellemzi, olykor azonban ezt az éhséget a szegény országok kárára elégitik ki, amelyek elégtelen infrastruktúrájuk és alacsony technológiai szintjük miatt kénytelenek eladni a birtokukban lévő energiakészleteket. Néha még politikai szabadságuk is kétségbeesés válik, amikor protektorátus jön létre, vagy amikor olyan feltételeket támasztanak velük szemben, amelyek egyértelműen megalázóak. □

(A pápai körlevél 2. részét márciusi számunkban közöljük)

